

О. І. Тарасова

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент І. В. Самойлюкевич*

Дидактичний потенціал подкастів як засобу формування фонологічної компетенції майбутнього вчителя англійської МОВИ

Бурхливий розвиток програмно-технічних засобів створення, збереження й обробки інформації у світі дедалі швидше змінює орієнтації сучасного суспільства. Входження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у різні сфери діяльності людини не оминає і галузь освіти. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес сприяє повнішому оволодінню студентами системою знань та вмінь, розвиває творчу спрямованість пізнавальної діяльності студентів, допомагає формуванню відповідних професійних і особистісних якостей [1].

Особливе місце в процесі навчання іноземної мови засобами ІКТ посідає мережа Інтернет. В арсеналі Інтернету є безліч ресурсів, які можна використовувати при вивченні англійської мови (сайти, на котрих можна віднайти словники онлайн, посібники з англійської мови, фільми, комп'ютерні програми, електронна пошта, програма Skype, подкасти, тощо) [2].

Для вивчення проблеми формування фонологічної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови, ми детальніше

зупинимось на подкастах. Дослідженнями використання подкастів під час вивчення англійської мови займалися Г. Дуденей, Н. Хоклі, Н. Муліна, П. Сердюков, Б. Шуневич та ін. Розглядаючи подкастинг як один із засобів навчання англійської мови, дослідники зазначають, що **подкасти (podcasts)** – цифрові медіа-файли, які розповсюджуються Інтернетом і які за змістом нагадують радіо-шоу, звукову виставу, містять інтерв'ю, лекції чи будь-що інше, що належить до усного жанру мовлення [2].

Майбутні вчителі англійської мови повинні вміти застосовувати засоби ІКТ, а особливо подкасти у навчанні англійської мови, зокрема у формуванні фонологічної компетенції. Услід за Т. Єременко, під **фонологічною компетенцією** ми розуміємо здатність студентів сприймати на слух і вживати саме ту фонетичну парадигму, яка необхідна в даній ситуації спілкування. До складових фонетичної компетенції можна віднести звуки, інтонацію, наголос, ритм, риму [3].

Отже, **мета статті** – проаналізувати можливості та визначити ефективні методичні прийоми використання подкастів як засобу формування фонологічної компетенції майбутнього вчителя англійської мови. Для досягнення поставленої мети потрібно з'ясувати, як саме подкасти можуть використовуватися на заняттях із фонетики, і визначити, за якими етапами доцільно буде організувати процес формування фонологічної компетенції за допомогою подкастів майбутніх учителів англійської мови.

Н. Гапачило зазначає, що подкасти можна охарактеризувати за такими їх якостями: вони дозволяють слухати автентичне мовлення; містять письмові тексти, вірші, пісні, діалоги з добром письмових вправ до них; більшість з них записана носіями англійської мови. Викладач має продумати завдання, види діяльності та створити дидактичний матеріал для роботи з подкастом, без чого втрачається ефективність його застосування.

Беручи до уваги той факт, що освітні портали уможливають опрацювання значної кількості готових подкастів, а також розміщення користувачами Інтернету власних аудіозаписів, процес застосування подкастів у формуванні фонологічної компетенції майбутнього вчителя англійської мови доцільно організувати у два етапи: **I етап** – використання готових, записаних подкастів, **II етап** – створення і розміщення в Інтернеті студентами власних подкастів. **На I етапі**, при використанні готових подкастів важливо здійснювати процес

формування фонологічної компетенції за допомогою **рецептивних вправ**, націлених на розвиток фонетичного слуху студентів; **репродуктивних** – спрямованих на формування слухових і вимовних навичок; і **продуктивних вправ**, за допомогою яких закріплюється вивчений матеріал.

Наведемо приклад вправи продуктивного характеру, спрямованої на закріплення вивченого матеріалу – інтонації однорідних членів речення (intonation of enumeration) з використанням подкасту "Shopping in America". Цій вправі передують рецептивні і репродуктивні вправи, в яких опрацьовується відповідний фонетичний матеріал.

Завдання: In pairs, strike a conversation about shopping in Ukraine on the situation "Buying presents for your friend's birthday", by analogy to the podcast "Shopping in America" using intonation of enumeration. Use the roles: A) a person who wants to buy a present for his friend's birthday; B) an experienced shopper.

Фрагмент аудіо тексту "Shopping in America"

... **Anna:** That's right. And these shops carry pretty much everything a student needs. *Pop, pasta, eggs, hair spray ... you name it!*

Will: They don't usually carry milk, though. *So you might want to walk down to White Hen (Pantry), Walgreens, Bergner's or some other convenience stores close by. It's much cheaper, more convenient and easier* in the long run... [4].

Хід виконання: студенти складають власні діалоги про покупку подарунків другу на день народження, застосовуючи інтонацію однорідних членів речення, та презентують їх перед групою. Викладач вислуховує діалоги та враховує правильність використання інтонації однорідних членів речення.

Спосіб контролю: контроль з боку групи. Студенти спостерігають за роботою один одного, вислуховують варіанти їх діалогів, коментують їх та коректують при наявності помилок.

На II етапі викладач може навчити студентів створювати власні подкасти, поширювати їх Інтернетом, таким чином інтенсифікуючи процес вивчення фонетики англійської мови. Створення власних подкастів буде надзвичайно цікавим процесом для студентів, адже тут вони можуть включити свою творчість, фантазію, проявити свої можливості і здібності, а також знання фонетики.

Так, після коректування своїх діалогів, опрацьованих на

І етапі, студенти записують їх як власні подкасти і розміщують в Інтернеті. Для створення подкасту студентам необхідні такі технологічні засоби: комп'ютер з встановленим на ньому аудіоредактором, аудіокарта та мікрофон.

Пропонуємо створення подкастів за таким алгоритмом: 1) вибір теми подкасту; 2) написання шоунотів – списку тез, про які буде розповідатись в подкасті; 3) власне запис подкасту; 4) монтування подкасту, видалення зайвого, додавання музичного оформлення чи спеціальних ефектів; 5) публікування подкасту на власному сайті чи на спеціальному сервері.

Після запису своїх власних подкастів студенти можуть залишати коментарі на сайтах, в блогах, висловлювати свою власну думку щодо подкасту свого товариша, звертаючи увагу на його вимову звуків, інтонацію та інші фонологічні компоненти. На нашу думку, це допоможе автору подкасту критично оцінювати свої досягнення у галузі фонетики і зрозуміти, що йому ще потрібно надолужити.

Таким чином, використання подкастів в процесі навчання англійської мови прискорює формування й розвиток фонологічної компетенції та вмінь студентів, підвищує мотивацію, інтерес до вивчення англійської мови, стимулює розвиток пізнавальної та творчої активності майбутнього вчителя англійської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Байраківський А. І., Бойко Н. І. Особливості самостійної роботи студентів в умовах запровадження комп'ютерних технологій у навчальному процесі // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Ужгород, 2001. – 154 с.

2. Гапачило Н. Podcasting 2.0. – Режим доступу: <http://greenforest.com/ua/articles/post/95>

3. Єременко Т. Є. Фонологічна компетенція викладача іноземної мови: сутність і структура // Мовна освіта: шлях до євроінтеграції: між нар. форум, 17-18 бер. 2005 р.: тези – К., 2005. – С. 51-52.

4. <http://podcastinenglish.com>